

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Triplex difficultas proposita, triplici conclusione resolvitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

§. II.

*Triplex difficultas propofita, triplici conclufione
refolvitur.*

Dico primò: De facto nullum fuit institutum sacramentum, pro illo brevi tempore, quo status innocentie in Adamo duravit.

Probat brevitè: Tum quia nullibi in Scriptura, Conciliis, aut SS. Patribus fit mentio sacramenti instituti pro illo brevi tempore, quo status innocentie in Adamo duravit. Tum etiam, quia cum sacramenta sint signa permanentia alicujus religionis protelativa, conveniens non fuit quòd Deus aliqua sacramenta institueret pro statu innocentie Adam, quem prævidebat tam brevi tempore duraturum. Adde quòd, pro illo brevissimo tempore, quo status innocentie in primis parentibus duravit, vix potuit esse locus usus sacramentorum; sacramenta enim præcipue requiruntur ad perficiendum in gratia & scientia homines: primi verò parentes perfecti creati sunt in utroque, ut ostendimus in Tractatu de statibus naturæ humanæ: Ergo de facto nullum fuit institutum sacramentum pro illo brevi tempore quo status innocentie in Adamo duravit. Unde nec matrimonium Adam cum Eva, nec lignum vitæ, fuere verè & propriè sacramenta: licet enim typum & figuram rei sacræ gesserint, unionis scilicet Christi cum Ecclesia, & sacramenti Eucharistiae, tamen pro tunc non erant à Deo instituta, ut signa practica gratiæ & sanctificationis hominum, sicut etiam transitus maris rubri, & serpens æneus, erant signa rei sacræ, non tamen sacramenta. De quo fufius in solutione argumentorum.

Disp. 1.
art. 3.

Dico secundò: perseverante Adamo & posteris ejus in statu innocentie, nulla pro illo statu fuissent à Deo instituta sacramenta, ex vi decreti quòd Deus habuit ab æterno. Ita D. Thomas in 4. dist. 1. quæst. 2. art. 2. & hic art. 2. Quamvis enim Cajetanus velit D. Thomam in hoc articulo loqui tantum de statu innocentie qui de facto fuit, ejus tamen rationes concludunt æqualiter de statu innocentie, qui futurus erat Adamo non peccante. Imò Soto, Ledesma, & Suarez ipse, contendunt D. Thomam loqui in hoc articulo de utroque statu. Sed quidquid sit de hoc,

Probatur conclusio triplici ratione. Prima desumitur ex inutilitate sacramentorum in statu innocentie: Sacramenta enim ad duo præcipue ordinantur, nimirum ad sanctificandos homines, & ad eos instruendos de rebus supernaturalibus: Sed ad nullum ex his necessaria fuissent sacramenta in statu innocentie: Ergo fuissent prorsus inutilia & superflua, subindeque non fuissent à Deo instituta, si Adamus & posteris ejus in statu innocentie perseverassent. Major patet. Minor verò quoad utramque partem suadet. Posteris omnes Adam, eo non peccante, accepissent per modum naturæ gratiam & scientiam, quæ ad eos dirigendos in operibus justitiæ supernaturalis necessaria fuisset; quia geniti fuissent, sicut Adamus, in justitia originali, & gratia, omnibusque habitibus supernaturalibus, ad eas consequentibus per modum proprietatis, ut communiter docent Theologi cum D. Thoma 1. p. quæst. 90 & 91. Ergo in statu innocentie, sacramenta nec ad sanctificandos ho-

mines, nec ad eos instruendos de rebus supernaturalibus fuissent necessaria.

Confirmatur: Sacramenta sunt necessaria utilia ad recipiendam gratiam, vel ad eam conservandam, vel ad eam augendam: Sed ab illis tribus indiguerunt homines in statu innocentie: Non quidem ad primum, quia ut diximus, accepissent gratiam per modum naturæ, sive in ea creati fuissent. Neque ad secundum, quia in eo felicissimo statu, non passi essent contraria gratiæ conservationi, vel la liquidem in eo fuisset concupiscentia, vel bellio appetitus inferioris contra superioris, quæ sola videtur contrariari conservationi gratiæ. Neque demum ad tertium, quia augmentum formæ, debet fieri proportionaliter ad primam ejus productionem, atque adeò indigenter ab eis à quibus prima productio pendet: gratia autem pro illo statu independens fuisset quoad suam primam productionem à sacramentis: unde sicut Angeli per propriam dispositionem, & non per applicationem alicujus sacramenti, vel signi spiritualis, aut sensibilis, auxerunt gratiam, dum essent viatores: ita homines in florentissimo & felicissimo statu, in quo veluti Angeli terreni fuissent, ut loquitur Chrysostomus, gratiam auxerunt per actus proprios, & magis commutabili illi statui, sicut & statui Angelorum: Ergo, &c.

Secunda ratio quam tradit D. Thomas in art. 2. in corp. sumitur ex perfectione status innocentie, cui sacramenta non videntur congrua & accommodata: Nam restitudo & perfectio status innocentie in eo sita erat, quòd superius dominarentur inferioribus, nec ab illis deprimerentur; unde hominem perfici per aliquid corporale, quantum ad scientiam, vel quantum ad gratiam, est contra debitum ordinem & perfectionem illius status: Atqui si in eo fuissent sacramenta, homo accepisset suam perfectionem quantum ad scientiam, & quantum ad gratiam per aliqua corporalia & sensibilia; sacramentum enim est aliquid corporeum & sensibile: Ergo sanctificandos homines, & ad eos instruendos de rebus supernaturalibus ordinatum: Ergo sacramentorum institutio videtur esse contra debitum ordinem & perfectionem status innocentie.

Dices primò cum Suare: Adamo non peccante, & consequenter perseverante statu innocentie, posteris Adæ acquisivissent scientiam de rebus sensibilibus, & intellexissent per conceptionem ad phantasmata, quæ sunt aliquid corporale & sensibile: Ergo non est contra rectitudinem status innocentie, quòd homo perficeretur per aliquid corporale, quantum ad scientiam.

Sed contra: Licet hominè in statu innocentie depedere ab illis rebus sensibilibus, à quibus natura sua non dependet, sit contra perfectionem status innocentie, non tamè est contra perfectionem illius status, quòd homo dependeat ab illis rebus sensibilibus, à quibus ex natura sua dependet: Atqui homo dependet ex natura sua ab objectis sensibilibus, quantum ad acquisitionem scientiæ, non verò à sacramentis: Ergo est contra ordinem & perfectionem status innocentie, quòd homo dependeat à sacramentis, quantum ad acquisitionem scientiæ, non autè ab objectis sensibilibus. Minor quoad secundam partem evidens, quoad primam verò probatur, quia homo in hoc distinguitur ab Angelo, quòd ab ipso

rat habere species sibi infusas, ille verò eas sibi comparat, mediante intellectu agente. Unde quod Adam non dependeret ab objectis sensibilibus, quantum ad acquisitionem scientiæ, nec conversione adphantasmata, quantum ad usum ipsius non oriebatur præcisè ex natura & perfectione status innocentiae, alias hoc ipsum debuerit convincere ejus posteris, sed ex eo quod per accedens habuit species sibi à Deo infusas.

17 Dices secundò cum eodem: Hominem indigere sacramentis, non est ipsum subijci rebus sensibilibus, sed magis Deo, in usu alicujus rei sensibilibus: Hoc autem non videtur repugnare perfectioni status innocentiae, nam Deus prohibuit homini in eodem statu esum ligni vitæ, quod erat arbor sensibilibus: in quo Deus non subdidit hominem alicui sensibili, sed tantum sibi ipsi, in usu alicujus rei sensibilibus: Ergo similiter in proposito &c.

18 Sed contra: Licet hominem ita subijci Deo in usu alicujus rei sensibilibus, ut per talem subjectionem reddatur superior ad illam rem sensibilem, sic tantum hominem subijci Deo, neque hoc repugnet perfectioni status innocentiae: hominem tamen ita subijci Deo in usu alicujus rei sensibilibus, ut per illam subjectionem subdatur etiam rei sensibili, non est hominem subijci tantum Deo: primum autem factum fuit in prohibitione esus ligni vitæ, secundum verò fieret in institutione sacramentorum.

19 Dices tertio: Hominem uti rebus sensibilibus tanquam instrumentis, ad acquirendam suam perfectionem, non est hominem subijci rebus sensibilibus: Atqui homo in statu innocentiae, non uteretur sacramentis nisi tanquam instrumentis ad consequendam gratiam: Ergo non subijceretur illis. Minor est certa, Major probatur: quia in illo statu homines uterentur vocibus, & reliquo corpore, tanquam instrumentis, ad instructionem & cognitionem rerum, etiam supernaturalium.

20 Respondeo distinguendo Majorem: Hominem ad acquirendam suam perfectionem, uti rebus sensibilibus tanquam instrumentis sibi subordinatis, non est illum subijci rebus sensibilibus, concedo. Tanquam instrumentis sibi non subordinatis, nego. Sacramenta autem in statu innocentiae, non essent instrumenta subordinata homini, sed tantum Deo, cujus essent instrumenta, & à quo suam haberent virtutem. At verò voces, & alia signa corporalia, homini connaturalia, essent instrumenta sibi ipsi subordinata, quibus subinde non subijceretur, sed magis illa sibi subijceret.

21 Tertia ratio quam habet D. Thomas in eodem articulo, in argumento *sed contra*, potest sic breviter proponi. Illud quod non est institutum nisi in remedium peccati, tanquam spiritualis quædam medicina, non fuisse necessarium, nec conveniens, morbo spirituali, seu peccato non existente: Atqui sacramenta ex vi decreti quod Deus de facto habuit, sunt quædam medicina spirituales, in remedium peccati instituta: Ergo in statu innocentiae, in quo non fuisset peccatum, non fuissent etiam sacramenta, ex vi decreti præsentis. Major constat, tum ex illo Christi Matth. 9. Non est opus valentibus medicis, sed malebentibus. Tum ex illo Augustini serm. 9. de verbis Apostoli: Tolle morbos, tolle vulnera, & nulla erit medicina causa. Minor autem probatur in-

Tom. V.

A ductione, nam baptisimus & poenitentia sunt sacramenta instituta ad tollendum peccatum originale, & actuale. Extrema Unctio, ad tollendas peccatorum reliquias. Matrimonium, ad libidinem fræandam & mitigandam, quæ nulla fuisset in statu innocentiae. De Eucharistia, quam Suarez negat præsupponere peccatum, probatur. Eucharistia supponit Christum venisse in carne passibili, quia ipsum ut talem continet, saltem ex modo quo fuit instituta, ex vi præsentis decreti: Ergo cum adventus Christi in carne passibili dependeat à peccato (quando quidem etiam illi qui dicunt Christum Adamo non peccante venturum, adhuc fatentur non venturum in carne passibili) ipsa etiam Eucharistia non potest non præsupponere peccatum.

B Ex quo etiam sequitur, sacramentum Ordinis non fuisse tunc necessarium, quia non est institutum nisi propter Eucharistiam. Denique de sacramento Confirmationis id etiam patet, quia Confirmatio ordinatur ad conferendam gratiam, quæ confirmati in professione fidei possint superare difficultates & persecutiones tyrannorum: Sed hæc non haberent locum in statu innocentiae: Ergo nec Confirmationis sacramentum.

Confirmatur & magis illustratur hæc ratio: 20 Omnia sacramenta ex vi decreti quo de facto sunt instituta, habent totam suam vim & efficaciam ex Verbo incarnato, ac ex morte & passione Christi, unde etiam dicuntur à SS. Patribus dimanasse ex latere Christi: Ergo in statu in quo Verbum non fuisset incarnatum & passum, sacramenta nullam habuissent vim, nec proinde extitissent: Atqui Adamo non peccante Christus non venisset, saltem in carne passibili, ut omnes fatentur: Ergo Adamo non peccante, nullum fuisset sacramentum ex his quæ instituta sunt. Unde

Dico tertio: Si Adamo non peccante, multi ex ejus posteris peccassent, nullum, ex vi præsentis decreti, foret pro ipsis sacramentum, ex his quæ à Christo instituta sunt.

D Probatur breviter: Sacramenta ex sua institutione non sunt ordinata in remedium cuiuscumque peccati, sed tantum peccati originalis, aut actualis, ab originali provenientis: Atqui in statu innocentiae, Adamo non peccante, nec fuisset peccatum originale, nec actuale ab originali proveniens: Ergo nec ullum sacramentum tunc existeret, tamen multi ex ejus posteris peccarent. Minor patet, Major probatur. Cum sacramenta ex modo quo sunt instituta, habeant suam vim & efficaciam ex Verbo incarnato, & morte ac passione ipsius, & ad hoc tantum sint instituta, ut merita Christi ad nos deferant, nobisque applicent, consequenter non sunt instituta nisi in remedium illius peccati, ad quod tollendum valent merita Christi, seu propter quod Christus incarnatus & mortuus est: Atqui Christus non est incarnatus & mortuus, nisi in remedium peccati originalis, aut actualis, ab illo provenientis, ut est probabilior opinio, quam in Tractatu de Incarnatione defendimus: Ergo sacramenta ex sua institutione, & ex vi præsentis decreti, non sunt ordinata in remedium cuiuscumque peccati, sed tantum peccati originalis, aut actualis ab originali provenientis.

Diff. 5.
art. 2.

D 3

S. III.